

Gazi Üniversitesi Eğiticilerin Eğitimi Sertifika Programı

Prof. Dr. Naciye AKSOY
Temel Eğitim Bölümü
Sınıf Eğitimi ABD.
1 Temmuz 2024

Konular

1. Sınıf Yönetimi Kavramı
2. Sınıfta İlk Gün
3. Sınıf Yönetimi Modelleri
4. Kurallar
5. Motivasyon
6. İletişim
7. Öğretim Sürecinin Yönetimi
8. İstenmeyen Davranışlara Müdahale Yolları

Sınıfta İlk Gün

- Kendinizi tanıtın
- Öğrencilerinizden Kendilerini Tanıtmalarını İsteyin
- Öğrencilerin Birbirleriyle İletişim Kurmasını Sağlayın (Buz Kırma Teknikleri)
- Dersin Tanıtımı/Ders İçeriğini Paylaşın

Sınıf Yönetimi Kavramı ve Modelleri

Otoriter/Davranışçı / Tepkisel Model	Önlemsel Model	Gelişimsel Model	Bütünsel Model
<ul style="list-style-type: none">• Reaktif yaklaşıma dayalıdır.• Etki-tepki ilkesi geçerlidir.• Olumlu davranışa ödül , olumsuz davranışa ceza vardır.• Önceden önlem alınmaz.	<ul style="list-style-type: none">• Proaktif yaklaşıma dayalıdır.• Sınıf önceden belirlenmiş kural ve prosedürlere göre yöneltilir.• Temel amaç istenmeyen davranışlar ortaya çıkmadan önlem almaktır.	<ul style="list-style-type: none">• Öğrenenin gelişim özellikleri• Hazır bulunuşluk düzeyleri• Bireysel farklılıklar	<ul style="list-style-type: none">• Diğer modellerin bir sentezidir.• Sistem yaklaşımı olarak da bilinir.• Yerine, zamanına ve duruma göre bütün yaklaşımlar kullanılır.• İstenilen davranışın ortaya çıkması için uygun ortam hazırlanır.

4. Kurallar

Az sayıda, kısa, açık-anlaşılır, olumlu cümle ve gerektiğinde görsel kullanılmalı.

- ➔ *Telefonlar sessiz konumda veya kapalı tutulmalı.*
- ➔ *Fotoğraf çekmek için izin alınmalı.*
- ➔ *Konuşmak için söz alınmalı.*
- ➔ *Konu hakkında konuşulmalı.*
- ➔ *Herkesin görüşüne saygı duyulmalı.*
- ➔ *Laboratuvarlar temiz tutulmalı.*

5. Motivasyon

Neden bazı öğrenciler dersi dinlemede isteksizdirler?

Neden bazı öğrenciler ders esnasında istenmeyen davranışlar gösterirler?

Neden bazı öğrenciler ders esnasında kendi hayal dünyasındadırlar?

Neden bazı öğrenciler sürekli teneffüs olmasını istemektedirler.

Motivasyonu Etkileyen Dış Etkenler

Sınıfın Havası/Etkileşim

Sunu Başlığı

Eğitimcinin Özellikleri

Sınıf ve Derse İlişkin Unsurlar

03.09.20XX

Motivasyonu engelleyen İçsel Etkenler

- *Çalışma isteksizliđi*
- *Endiřeye kapılmak*
- *Kendine güvenmeme*
- *Başaracağına inanmama*
- *Umutsuzluđa kapılma*

Motivasyon Türleri

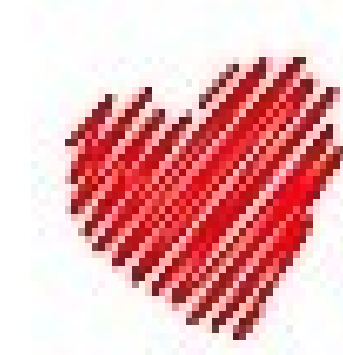
Dışsal Motivasyon

Para
Rozet
Ödül
Ceza
Maaş
Prin
Tertü

İçsel Motivasyon

Uzmanlık
Gönüllülük
Ulvi bir hedef
İlgi
Merak
Tulku
Aidiyetlik

Motivasyon Kuramları

10

Davranışçı Kuram

1. Öğrencilerin bir şey öğrenmeleri büyük ölçüde verilen **pekiştireçlere** bağlıdır.

2. Öğrencilerin, verilen görevleri tamamlamaları **daha çok dışsal ödüllere** bağlıdır. Ancak bu kurama göre, öğrenmede **pekiştireçler** içsel ihtiyaçlardan daha önemlidir.

3. Sınıf ortamında **öğrencilerin konu ile ilgili gösterdikleri çabalara uygun pekiştireçler** verilirse öğrenmeye motive olurlar.

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramı

1. **Fizyolojik ihtiyaçlar:** Yemek yeme, su, uyku

2. **Güvenlik ihtiyaçları:** Can ve iş güvenliği, tehlikelerden korunma

3. **Sosyal ihtiyaçlar:** Gruba mensup olma, kabul edilme, dostluk

4. **Kendini gösterme (değer) ihtiyacı:** Tanınma ve prestij kazanma, kendine güven duyma.

5. **Kendini gerçekleştirme (tamamlama) ihtiyacı:** Sahip olunan potansiyeli geliştirme, yaratıcılık

Sunu Başlığı

Bilişsel Kuram

1. Davranışçı yaklaşımda, dışsal etkenler önemli görülürken, bilişsel yaklaşımda ise **içsel etkenler** önemlidir.

2. Bireyler dış uyarıcılardan ziyade, bu uyarıcıları yorumlama biçimlerine göre tepkide bulunurlar.

3. Davranışlar üzerinde, bilme, dengeleme, dünyayı anlama gibi ihtiyaçlar etkili olmaktadır.

4. Hoşlandığı bir dersin sınavına çalışan yorgunluğunu, açlığını ya da uykusuzluğunu fark etmeyebilir. Çünkü ,yeterli olan ve amaçlarını gerçekleştirme gibi ihtiyaçların etkisi altındadır.

Sosyal Öğrenme Kuramı

1. Bu kurama göre insan davranışları, **bilişsel, davranışsal ve çevresel faktörlerin karşılıklı etkileşimiyle** gerçekleşmektedir.

2. Öğrenmede hem içsel hem de dışsal motivasyon önemlidir.

3. Sosyal öğrenme kuramına göre öğrenme için ne bir pekiştireç ne de doğrudan bir deneyim gereklidir. **Bir gözlemci diğerlerinin davranışlarını gözlemleyerek öğrenebilir.**

4. Bireyin amaca ulaşma beklentisi, amacın birey için önem düzeyi ve bireyin yapılacak işe karşı tepkisi motivasyonu etkiler

03.09.20XX

Öğrencilerin Motivasyonlarını Artırma Yolları

Derse başlarken öğrencilerin dikkatini çekecek etkinlikler yapma

Derslerde merak duygusunu uyandırmaya çalışma

Öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alma

Tek tek her öğrencinin bazı zamanlarda da olsa başarabilecekleri öğrenme durumları tasarlayarak onların takdir edilme ihtiyaçlarını karşılama

Akademik başarısı düşük öğrencilere farklı görevler vererek onların başarı duygusunu tatmalarını sağlama

Öğrencilerin ihtiyaçlarını dikkate alma,
Öğrencilerle ilgilendiğini onlara hissettirme,

Öğrenciler arasında karşılaştırma yapmama,
Öğrencilerin öz yeterlik algılarını yükseltmeye yönelik çalışmalar yapma.

6. İletişim

«Anlamları ortak kılma sürecidir»

1- İletişim Engelleri

2. Johari Penceresi-Kendini Tanıma

3. İletişim Kurmanın Temel Koşulları

4-Sen Dili/ Ben Dili

Sunu Başlığı

İletişim Engelleri

Ortak yaşantının olmaması

Dile ait engeller

Sembol ile anlatılan konu arasındaki çelişki

Semantik Engeller (Anlamaların karıştırılması)

Savunma Mekanizmaları

Algının sınırlı oluşu

Sözcüklere boğulma

Psikolojik engeller

Çevresel/Fiziksel faktörler

Statü

Hiyerarşi

Sınırlama/Baskı/Tehdit

Kendini Tanıma-Johari Penceresi

Johari penceresi modeli, bir gruptaki üyeler arasındaki iletişimi anlama ve geliştirme görevini yerine getirmek için kullanılan bir yöntemdir.

	Kişinin bildiği	Kişinin bilmediği
Başkalarının bildiği	AÇIK ALAN	KÖR ALAN
Başkalarının bilmediği	SAKLI ALAN	BİLİNMEYEN ALAN

Johari Penceresi

İletişim Kurmanın Temel Koşulları

15

Saygılı Olma

- Saygın bir kişi olarak kabul ve muamele görmek kişinin en temel hak ve ihtiyaçlarından biridir.
- Öğrenciyi kendine özgü nitelikleriyle olduğu gibi kabul etmektir.

Saydam olma

- Dürüstlük
- İçtenlik
- Maskesiz olmak

Empatik Anlayış Etkin Dinleme

- Öğrencilerin duygularının yoğunluğunu algılama ve anlama yeteneğidir.
- Başka bir işle uğraşmamak
- Konuşmacı ile göz teması kurmak
- Konuşmacıdan anlatılanlara açıklık getirmesini istemek,
- Fikir ve duygularını özetlemek

Sen Dili/Ben Dili

Sen Dili

- Sen dili kişiyi / kişiliği hedef alır.
- Sen dili suçlayıcıdır.
- Sen dilinin suçlayıcı söylemi özgüveni yok eder.
- Sen dili tahrik edicidir.
- Sen dili geneller.
- Sen dili denetler, hüküm verir ve üstünlük kurarak insanları incitir.

Sunu Başlığı

Ben Dili

- Ben dili davranışı/sorunu hedef alır.
- Ben dili empati yapar.
- Ben dilinin empatisi özgüveni artırır.
- Ben dili sakinleştiricidir.
- Ben dili özelleştirir.
- Ben dili anlar, güvenir ve değer vererek insanları onurlandırır.

03.09.20XX

7. Etkili Öğretim için Gerekli Beceriler(A-Organizasyon)

➤ **Yönetimsel Organizasyon**

- Ders zamanında başlama
- Materyalleri önceden hazır etme
- Dersi olumsuz etkileyebilecek tüm faktörleri ortadan kaldırma veya en az indirme
- Karışıklıkları en aza indirme

➤ **Kavramsal organizasyon**

- Konular arasında keskin geçişler yapmama
- Tüm etkinlikleri belirli bir sırada sunma
- Öğrencilerin dikkatlerini canlı tutmak için farklı yöntemler kullanma

7. Etkili Öğretim için Gerekli Beceriler (B- iletişim)

- **Kavramları açıkça ifade etme**
- **Karşılıklı iletişim sağlama**
- **Konular arası geçiş işareti ya da ifadelerini yerinde ve etili kullanma (yeni konumuz, bununla bağlantılı olarak, peki konunun farklı bir boyutu...gibi ifadeler veya görseller kullanma)**
- **Vurgulama (tekrarlar, tonlama farkı, altını çizelim, buraya dikkat edelim, vb)**

7. Etkili Öğretim için Gerekli Beceriler(C-Yeterli İçerik Bilgisi)

- Konuya hakim olma,
- • Açık ve anlaşılır sunma.

7. Etkili Öğretim için Gerekli Beceriler (D-Dikkat Çekme)

- ***Tanıttıcı dikkat çekme*** : dersin başında yapılması gereken işlemlerdir. Dersimize başlıyoruz, diğer derslerin malzemelerini kaldıralım, herkes hazır mı? Şeklinde ön hazırlık veya fıkra, hikaye, soru sorma gibi yollar kullanılabilir.
- ***Duyusal dikkat çekme***: Duyuları harekete geçiren dikkat çekme yollarıdır. Somut materyaller, resimler, şekiller, tahtaya yazı yazma vb.
- ***Akademik dikkat çekme***: Basitçe konunun önemli noktaları üzerinde durma

7. Etkili Öğretim için Gerekli Beceriler(E-Geri Bildirim)

- ➔ **Etkili olması için:** en kısa süre içerisinde verilmeli, özel verilmeli, bilgi verici olmalı, performansa bağlı olmalı.
- ➔ **Yazılı geri bildirim:** çalışma kağıtlarına, ev ödevlerine, değerlendirme sorularına vb. verilen dönütlerdir.
- ➔ **Sözel geri bildirim:** soru-cevap durumunda verilen dönütlerdir: aferin, tamam, güzel vb.

7. Öğretim Etkinliklerinin Uygulanması

- **Hazırlık aşaması:** Konuya dikkat çekme, 3-8 dakikayı geçmemeli, *niçin* bu konu ele alınıyor, konunun sağlayacağı yararlar neler olacak soruları cevaplanmalı.
- •**Sunu aşaması:** *Ne ve nedir* sorularının cevaplandırıldığı aşamadır. Öğrencilerin özelliklerine göre, ne hızlı ne de yavaş olmalı, konu anlamlı bölümlere ayrılmalı, basitten karmaşığa gidilmeli.
- •**Uygulama Aşaması:** *Nasıl* sorusunun cevaplandırıldığı aşamadır. Öğrenilen bilginin gerçek dünya ile ilgisi kurulmaya çalışılır, sentez ve uygulama basamaklarını içerir.
- •**Değerlendirme aşaması:** *Ne ve ne kadar* öğrenildiğinin ortaya çıkarıldığı aşamadır. Ödev, basit ya da kapsamlı sorular, sınavlar, vb. yollar kullanılabilir?
- •**Dersi bitirme aşaması:** Konunun önemli noktalarını tekrarlama, özetleme

Sınıfta Öğrencilerin İstenmeyen Davranışları ve Davranışlara Müdahale Yolları

1. İstenmeyen Davranışın Tanımı
2. İstenmeyen Davranışların Nedenleri
3. Sınıfta Sıklıkla Gözlenen İstenmeyen Davranışlar
4. İstenmeyen Davranışlara Müdahale Yolları

İstenmeyen Davranışların Nedenleri

- **B-Öğretmenin Davranışından Kaynaklanan Etmenler**
 - Sosyal Beceri Yetersizlikleri
 - Öğretimle İlgili Beceri Yetersizlikleri
- **C- Sınıfın Yapısından Kaynaklanan Etmenler**
 - Sınıfın Fiziksel Yapısı
 - Sınıfların Kalabalık Olması
- **D- Öğrenciden Kaynaklanan Etmenler**
 - Öğrencinin Kişilik Özellikleri
 - Öğrencinin Gelişim Özellikleri
 - Öğrencinin Değer ve Davranış Kalıpları
 - Öğrencin Başarı Durumu
- **E- İstenmeyen Davranışın Oluşumundaki Diğer Etmenler**
 - Eğitim Kurumunun Yapısı ve Yönetimi
 - Akran Grubu
 - Bilgi ve İletişim Teknolojileri

Sınıfta Sıklıkla Gözlenen İstenmeyen Davranışlar

Derse hazırlıksız gelme,

Derse ilgilenmemek,

Derse devam etmeme ya da derslere geç gelme,

Derste söz almadan konuşma,

Derste hayal kurma ya da ders dışı bir etkinlikle uğraşma,

Derste diğer arkadaşlarını rahatsız etme,

Sınıfta uygun olmayan yer ve zamanda konuşma,

Konuşurken argo kelimeler kullanma ya da küfür etme,

Arkadaşlarına lakap takma,

İzinsiz sınıfa girme ya da sınıftan çıkma,

Öğretmene karşı gelme veya saygısızlıkta bulunma,

Sınıftaki eşyalara ve araç-gereçlere zarar verme,

Arkadaşlarına ve eşyalarına zarar verme,

Başkalarının eşyalarını izinsiz alma veya kullanma,

Verilen görev ve ödevleri yapmama,

İstenmeyen Davranışlara Müdahale Yolları

- Görmezden Gelme
- Sözel Olmayan Uyarı
 - Göz Teması
 - Fiziki Yakınlık
- Sözel Uyarı
 - İsmiyle Uyarma
 - Soru sorma
 - Kuralları Hatırlatma
- Öğrenciyle Konuşma
- Disiplin Kurullarına Başvurma